

Ruch Wikimedia – projekty i społeczność

Agnieszka Kwiecień
Stowarzyszenie
Wikimedia Polska

Od czego się zaczęło?

- marzec 2000 - Jimmy Wales i Larry Sanger zakładają projekt Nupedia
 - pisana przez ekspertów, 7-stopniowy peer-review, efekt: 24 artykuły gotowe, 74 w rozwoju, projekt zamknięto we wrześniu 2003 r.; licencja NOCL - później GNU FDL.
- 15 stycznia 2001 - uruchomienie Wikipedii
 - otwarta, na licencji GNU FDL. Wikipedia powstaje początkowo w wersji angielskiej, później w wielu wersjach językowych
- 26 września 2001 - polska wersja Wikipedii
 - Krzysztof Jasiutowicz i Paweł Jochym tworzą polski odpowiednik Wikipedii, który 12 stycznia 2002 staje się częścią międzynarodowej Wikipedii

Organizacja społeczności

- 20 marca 2003 - powstaje Wikimedia Foundation

Fundacja sprawuje opiekę nad Wikipedią i powstałymi wokół niej projektami opartymi o technologię Wiki.

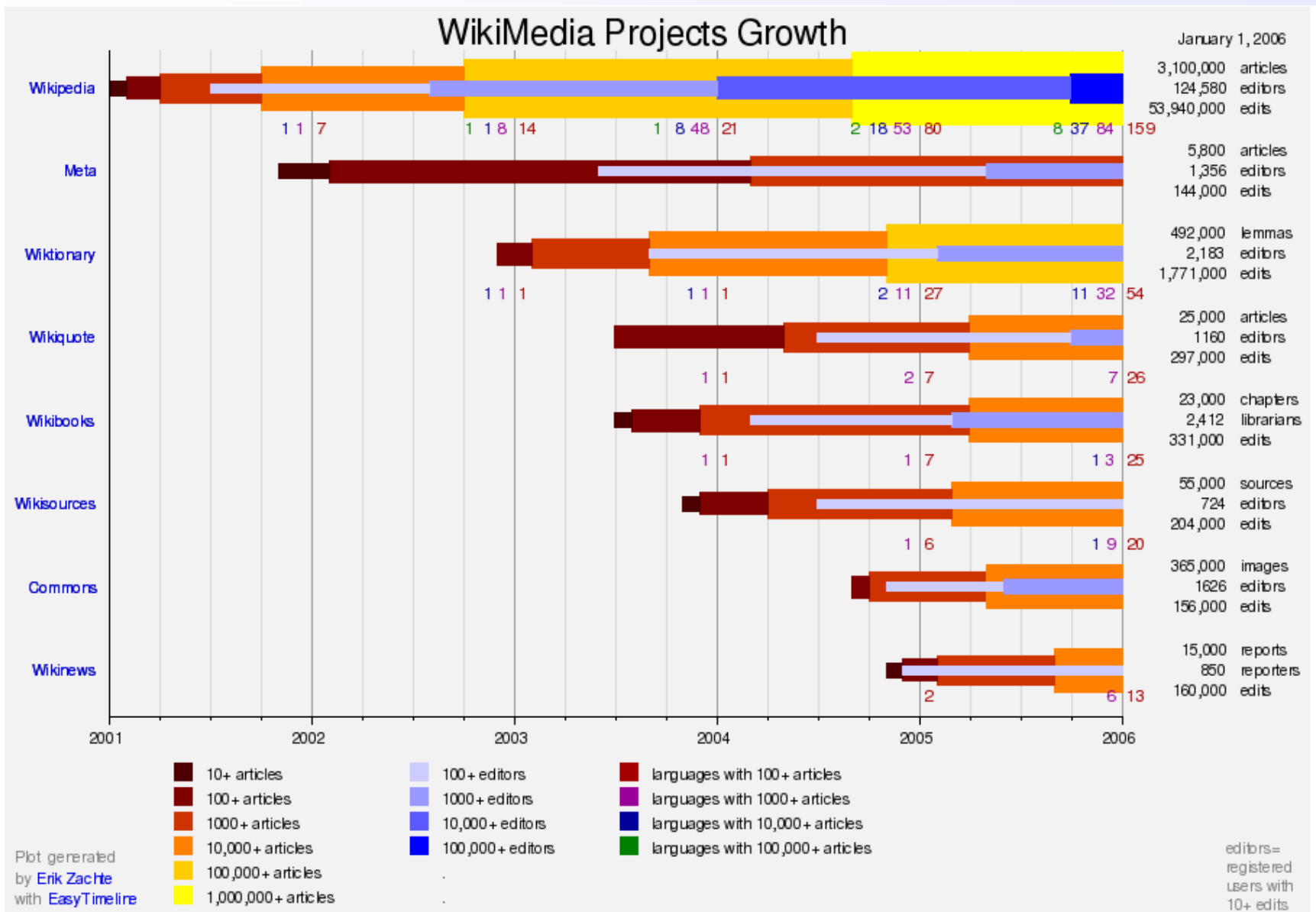
- 15 listopada 2005 - rejestracja Stowarzyszenia Wikimedia Polska

Stowarzyszenie zostało założone przez 26 wikipedystów. W marcu 2007 r. stowarzyszenie liczy 51 członków (w tym 2 wspierających).

Do zadań stowarzyszenia należy m.in.: opieka nad polskimi projektami Fundacji Wikimedia, organizacja zlotów, promocja projektów Wikimedia w Polsce, wsparcie techniczno-prawne projektów Wikimedia. Stowarzyszenie prowadzi także Wikikonkurs – wspierając finansowo inicjatywy wzbogacające projekty w treść.

Powstanie i rozwój projektów

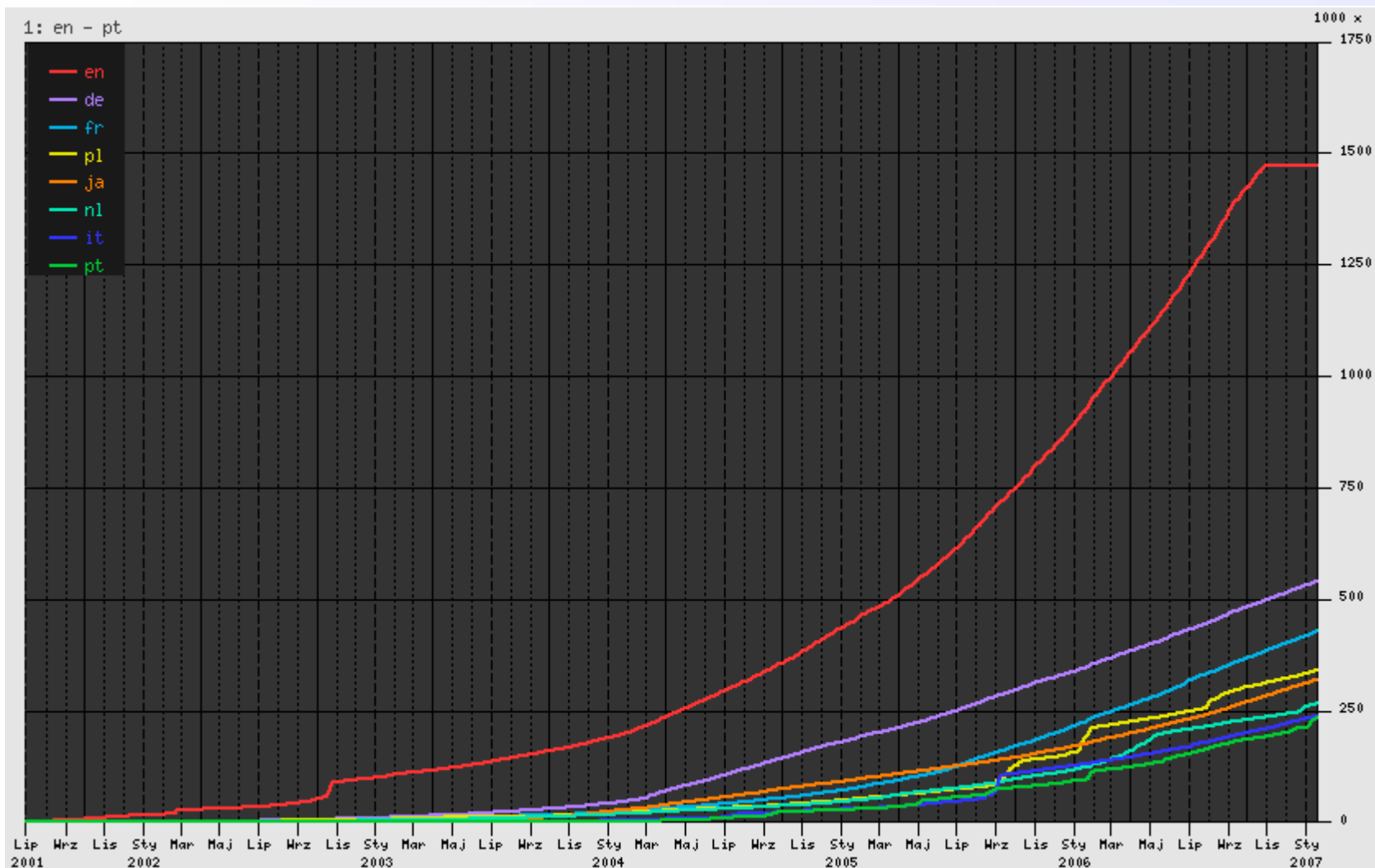

Wikipedia – stan obecny

- ponad 360 000 artykułów w polskiej Wikipedii
- niemal 1,7 miliona artykułów w angielskiej Wikipedii
- ponad 5,5 miliona artykułów we wszystkich językach
- ok. 950 tys. mediów w Wikimedia Commons
- 250 wersji językowych
- 9. pod względem popularności serwis w Internecie
(wg Alexa, 26 lutego 2007)
- polska wersja – 4. pod względem ilości artykułów

Wikipedia – przyrost artykułów

Pięć filarów Wikipedii

- Wikipedia to encyklopedia (brak twórczości własnej, weryfikowalność)
- Neutralny punkt widzenia (NPOV, wiarygodne źródła)
- Wolne źródło wiedzy (licencja GFDL, nie naruszać praw autorskich)
- Wikietykieta (żadnych osobistych ataków, chłodne nastawienie)
- Brak sztywnych zasad (śmiało modyfikuj strony, otwartość)

Społeczność Wikipedii - obecnie

- wielu uczestników – wiele punktów widzenia
 - nadal stosuje się kryterium zdrowego rozsądku, jednak powstaje wiele regulaminów i zaleceń mających regulować najczęstsze kwestie sporne
- większość sporów prowadzi do długich dyskusji
 - w rozstrzyganiu sporów pomagają inni wikipedyści, można poprosić społeczność o komentarz; trwają dyskusje nad potrzebą powołania komitetu arbitrażowego
- decyzje podejmowane na drodze konsensusu lub przez głosowanie
 - wiele ustaleń podejmowanych jest poprzez osiągnięcie porozumienia w trakcie dyskusji, w sytuacji braku ogólnej zgody przeprowadzane są głosowania
- duża popularność – wiele problemów ale też więcej rąk do pracy

Problemy

- wandalizm
- mistyfikacje, ang. *hoaxes*
- naruszenia neutralności
- konflikty wewnątrz społeczności
- naruszenia praw autorskich
- charakter work-in-progress
- trudności w utrzymaniu ekspertów
- encyklopedyczność treści, wiki-spamming

Problemy - wandalizm

- przykład
 - usunięcie treści artykułu -> BugBot, weryfikacja użytkownika
 - utworzenie artykułu o wulgarnej treści -> AutoBot, weryfikacja użytkownika
- rozwiązanie
 - śledzenie ostatnich zmian i obserwowanych, sprawdzanie wkładu użytkowników
 - boty wykrywające i oznaczające najprostsze przypadki
 - edukacja – zestaw `{{test}}`
 - blokady adresów IP i kont, z których dokonywane są wandalizmy
 - zabezpieczenia artykułów przed edycją
 - stopniowanie zabezpieczeń i uprawnień (propozycja „zaufanego użytkownika”)

Problemy - mistyfikacje

- przykład
 - fikcyjna postać - Henryk Batuta
- rozwiązania
 - śledzenie ostatnich zmian i obserwowanych, sprawdzanie wkładu użytkowników
 - egzekwowanie wymogu podawania wiarygodnych źródeł
 - nacisk na weryfikowalność treści

Problemy – naruszenie neutralności

■ przykład

- używanie zwrotów wartościujących np.: „niestety”, „na szczęście”

■ rozwiązania

- spisanie regulacji o niestosowaniu zwrotów wartościujących
- egzekwowanie wymogu podawania wiarygodnych źródeł
- powoływanie się na autorytety w danej dziedzinie
- w przypadku kwestii kontrowersyjnych – prezentacja argumentów różnych stron bez wartościowania
- problem trudny do uniknięcia w przypadku np. opisu dzieł sztuki

Problemy – konflikty

- przykład
 - używanie nieortograficznych i niezrozumiałych opisów zmian
- rozwiązania
 - strony dyskusji użytkowników skonfliktowanych
 - dyskusje na IRC, liście dyskusyjnej, próby mediacji
 - prośba o komentarz społeczności (RFC)
 - spisanie zaleceń dla opisów zmian
 - czasowa blokada za nieprzestrzeganie zaleceń (prowadzi czasem do odejścia z projektu)
 - rozszerzenie funkcjonalności oprogramowania – pasek z typowymi opisami

Motywacje

- poczucie misji, radość z uczestniczenia w tworzeniu czegoś wielkiego
- możliwość dzielenia się posiadaną wiedzą
- możliwość zdobywania i poszerzania własnej wiedzy
- ambicje społeczne
- możliwość odgrywania ról „policjantów”, „organizatorów”, „sprzątaczy”
- zacieranie różnic społecznych

Wikipedia

„To nie jest tylko encyklopedia. To nowy etap ewolucji kulturowej. Jesteśmy na zakręcie historii.”

Sebastian Skolik

Członek Zarządu Stowarzyszenia Wikimedia Polska, socjolog

(wikipedysta:Przykuta)

Dziękuję

Kontakt: agnieszka.kwiecien@gmail.com

Treść niniejszej prezentacji udostępniona jest na licencjach:

Creative Commons Attribution Share-Alike

oraz GNU Free Documentation License

W prezentacji wykorzystane zostały fragmenty: „Wikipedia – open content w praktyce”, Przemysław Idzkiewicz

Logo i nazwa „Wikipedia” są zastrzeżonymi znakami Wikimedia Foundation, Inc.

